

MURSKA KRAJINA

I LETO

Murska Sobota, 17. decembra 1939.

ŠTEV. 40.

Finci se branijo

Finski narod se je postavil v bran Sovjetski Rusiji, ki še enkrat ne more beležiti večjih uspehov. Poročajo celo, da so bile Sovjetske izgube precej hude. Le od morske strani so imeli Rusi večje uspehe. Zasedli so nekaj važnih otokov in z bombami zasipali nekatera obmorska mesta.

Finska vlada je s posredovanjem švedskega poslaništva v Moskvi ponudila sovjetski vladi pogajanja, da bi se na miren način rešil sedanji spor. Izjavila je, da je pripravljena ugoditi sovjetskim željam, v kolikor so v skladu z neodvisnostjo države. Ruski zunanji komisar pa je vsaka pogajanja odklonil.

Sovjetska Rusija je imela namen, da do 21. decembra konča zasedbo Finske. Na ta dan namreč praznuje Stalin svojo 60. letnico. Obenem groze, da bodo poslali nad finsko glavno mesto Helsinki 500 vojnih letal in z bombami popolnoma uničili mesto, če Finci ne bodo sprejeli vseh ruskih zahtev.

Veliko ofenzivo so Rusi pričeli na vsej rusko-finski meji. Zbrali so nad pol milijona vojakov. Do sedaj, ko to pišemo, pa niso dosegli Rusi nikakih bistvenih uspehov. Obramba Fincev je zelo učinkovita, ker mora sovjetska vojska premagati velike naravne in umetne ovire, ki jih postavljajo Finci, posebno proti tankom in drugim motornim vozilom.

Vrhovno poveljstvo finske vojske je izdalo ukaz, da se morajo finske vojne sile samo braniti in da smejo preiti v ofenzivo samo takrat, kadar nameravajo zavzeti zopet izgubljene postojanke. Vrhovno poveljstvo nad sovjetskimi četami je na finski fronti prevzel sam vojni komisar (vojni minister) Vorošilov.

Papež Pij XII. namerava predlagati vsem vojskujočim se državam, da sklenejo za božične praznike premirje. Na francosko-nemški fronti bo to lahko, saj se itak samo od časa do časa malo obstreljujejo s topovi, težji pa bo to na rusko-finski fronti, kjer se bijejo iz dneva v dan srditejši boji.

Na zahodnem bojišču še vedno vlada mir. Bilo je le nekaj letalskih spopadov z menjajočo bojno srečo.

Na morju pa se je vojna zopet zaostila. Potopljenih je bilo zopet večje število ladij. Na morskino je naletel tudi naš parnik „Drava“ in se potopil. Mornarje so rešili. Nemčija je izgubila 5 velikih podmornic. Anglija in Francija neizprosno izvajata blokado vsega, kar gre v Nemčijo in kar iz nje izhaja.

Nemci poročajo, da so potopili v prvih treh mesecih bojevanja 194 ladij s skupno tonažo 735.768. Angleži to zanikajo, češ da so te številke previsoke.

Italija je prodala Fincem 25 letal. Prvih deset letal je že prispele na Finsko.

Nevtralne države prihajajo v vedno hujše škripce. Namen obeh vojskujočih si taborov je, da si pridobijo na svojo stran čim več zaveznikov med nevtralnimi državami. Nevtralne države, tako pravita oba tabora, se bodo morale odločiti za eno ali za drugo stran. Da bi sredi vojskovanja živele mirno življenje in lepo služile denar, to ne gre.

V Italiji se je sestalo vrhovno fašistično vodstvo, ki je razpravljalo o trenutnem političnem položaju. Važen je bil govor, ki ga je ob tej priliki imel italijanski zunanji minister, ki je med drugim dejal: „Italija ne more trpeti, da bi kdorkoli skušal porušiti ravnotežje in red na Balkanu in v Podonavju“.

Konferenca severnih držav se bo sestala v Oslu. Zunanji ministri Danske, Norveške in Švedske bodo razpravljali o sovjetskem napadu na Finsko.

Na Norveškem, Danskem in Švedskem zbirajo prostovoljce, ki se bodo borili na Finskem. Prav tako zbirajo prostovoljce tudi v Italiji.

Anglija in Francija nameravata blokirati Nemčijo tudi na kopnem. Tako sta v Romuniji najeli vsa prevozna sredstva, da bi preprečili sleherni izvoz v Nemčijo. Pokupili so tudi vse zaloge bencina in petroleja, da ga ne bi izvažali v Nemčijo.

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Kolesa
dobite najceneje pri
N e m e c J., M Sobota.

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:
Prekmurska tiskarna v Murski Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon številka 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.
Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 60 Din.
Štev. rač. pošne hran. 12.549

Domači pregled:

Nj. Vis. knez namestnik je bil povišan za armijskega generala.

Nov volilni zakon je že izdelal minister pravde dr. Markovič s posebno ministrsko komisijo. Volilni zakon je izdelan na podlagi tajnih volitev, glasovanje se pa bo vršilo s kroglicami. Po volilnem zakonu bodo imele dostop v parlament tudi manjše politične skupine.

Jugoslovanski Madžari ustanovljajo lastno stranko. Doslej so bili v JRZ, zdaj so se pa zaupniki na sestanku v Subotici izrekli za svojo stranko, ki naj bi sodelovala z JRZ. Bivšemu senatorju dr. Váradyju so poverili nalogo, naj izdela pravila in program za novo stranko in naj oboje predloži notranjemu ministru.

Samostojen zavod za zunanjo trgovino banovine Hrvatske, se po zadnjih vesteh, ne bo ustanovil.

Kljub novemu volivnemu zakonu, ki bo najbrž že v kratkem objavljen, pa volitev še ne bo tako hitro. Politična javnost se vedno bolj nagiblje k temu, da je treba najprej urediti državo ter še le nato iti na volišče, da bodo volivci vedeli, o čem naj glasujejo.

Dr. Maček je novinarjem izjavil, da bodo volitve v narodno skupščino izvedene v čim bolj svobodoljubnem duhu in brez vsakega pritiska. Dr. Maček je tudi dejal, da bo skrbel za to, da bodo poleg zakona o volitvah narodnih poslancev sprejeti čim preje še ostali politični zakoni.

Po mnenju dr. Mačka, tako piše neki budimpeštanski časopis, je danes najbolj važno področje sodelovanja med Jugoslavijo in Madžarsko čuvanje obojestranske nevtralnosti: „Med Jugoslavijo in Madžarsko je danes tako razmerje, da omogoča v vsakem pogledu med njima čim večje zблиžanje“.

Glavni odbor Radikalne stranke si je izvolil za predsednika bivšega ministra Mišo Trifunovića.

Zagrebska policija je prepovedala zborovanje socialističnih železničarjev v Zagrebu.

ZLATA NALIVNA PERESA

PISEMSKI PAPIR

FOTO-ALBUMI

AKTOVKE

KNJIGE

so najlepša darila za **Božič**.
Oglejte si bogato zalogo v trgovini

HANN IZIDOR, M. Sobota.

Naši sezonski se vračajo

Sezonsko izseljenstvo je odprlo nov problem. Denar, ki se steka v Slovensko krajino ni dovolj. Dalnovidnejši postajajo zaskrbljeni, ko zapazajo kako zapada cvet naroda verski in moralni mlačnosti. Svoboda v tujini in neizkušenost je za mlade ljudi zapeljiva. Narodna zavest še hvala Bogu dosedaj ni trpela preveč, nevarnost pa je, da pri modernem načinu agitacije tudi v narodnem oziru narod postane mlačen. Zvita agitacija ima največ uspeha pri mladih in neizkušenih ljudeh. Tako je postalo sezonsko iz tega vidika zelo delikaten problem, ki ga je Zveza poljedelskih delavcev začela pridno študirati. Pripravlja predloge, kako zajeziti prevelik odtok naroda v tujino. Proučuje kako bi ga bilo mogoče čimveč zaposliti, pri različnih melioracijskih delih. Proučuje kako ga versko in moralno ohraniti zdravega in nepokvarjenega ter narodno zavedenega slovenski zemlji.

Sedaj jih pričakuje domov njihova domačija in tudi njihova organizacija, ki hoče čez zimo stopiti z njimi v stike, da pripravi vse potrebno za prihodnjo sezono. Upoštevala bo njihove želje in predloge, da jih s pomočjo merodajne oblasti uvede v veljavo. Nekateri so se že vrnili, drugi se bodo še te dneve vračali. Zveza je pravočasno ukrenila vse potrebno, da so merodajne oblasti poskrbele, da dobivajo v Mariboru in na Jesenicah brezplačno okusen topel prigrizek. Ravno tako, da lahko nemoteno zamenjajo 10 RM v dinarje, kakor tudi reden odhod na njihove domove. Tudi vožnja na državnih poštah avtobusih imajo 50% popust. Iz Čakovca nam poročajo, da so tudi Medjimurski delavci, ki se vračajo na svoje domove, zelo zadovoljni z lepim sprejemom v Mariboru.

Zveza pripravlja za javnost predloge za prihodnjo sezono, kakor tudi statistiko svojega dosedanjega delovanja. Kako bo z novo sezono posebno v inozemstvu, trenutno ni mogoče ničesar določenega povedati.

Iz pisarne
Zveze poljedelskih delavcev
R. S. v Murski Soboti.

M. Sobota, 12. decembra 1939.

Kljub temu, da si stojte na nemško-francoski meji nasproti sovražne armade, ki čakajo na ugoden trenutek, da se spoprimejo, kljub temu da gospodarska vojna zahteva vsak dan novih človeških in materielnih žrtev ob obrežjih Anglije, je vse to stopilo za trenutek v ozadje, spričo borb, ki so se razbesnele med Finci in Rusi. Najnovejša ruska poročila govore o predoru finske obrambne črte, med tem ko Finci to zanikajo in trde, da so odbili vse sovražne napade, sestrelili veliko število eroplanov, uničili okrog 100 tankov ter v bojih ujeli, ranili in pobili okrog 25.000 ruskih vojakov. H koncu še pristavljajo, da bo ruski pritisk na Finsko kmalu prenehal in da bo prišlo do odločitve šele prihodnje pomlad. Če preresetamo poročila obeh sovražnih si taborov in poročila, ki prihajajo o finsko-ruski vojni, še iz drugih neprizadetih držav dobimo vtis, da se majhna, komaj 500.000 mož močna finska armada, ki se bori na 300 km dolgi fronti, vedno bolj uspešno upira ruski premoči, da je morala finskega vojaka na izredni višini in da je nadvse dobro oborožen.

Pri nastalem sporu na severu pa moramo povdariti dvoje: Splošno nervoznost v vseh državah in alarm na Danskem. Švedskem in Norveškem. Švedska je že vpoklicala svoje rezerviste, Danska je tudi pripravljena, Norveška stoji na preži. Spričo resnega položaja, ki je nastal na severu Evrope jim tudi drugega ne preostane. Niti ena izmed naštetih držav noče, da bi jo bodoči dogodki našli nepripravljeno. Da vsaka izmed naštetih držav z največjo zaskrbljenostjo zasleduje dogodke, ki se odigravajo na Finskem, ni treba še posebej povdariti. Pri nobenem dosedanjem sporu med posameznimi državami, ki so se vedno končali s tem, da je manjša država izginila iz zemljevide Evrope pa se ni zgodilo, da bi ves svet dvignil glas protesta proti ruski nameri. V tem prednjači posebno Amerika pa tudi nekatere evropske države, ki so začele pošiljati vojni material pa tudi prostovoljce na Finsko. Položaj postaja vedno bolj nejasen, nasprotstva med državami, ki so doslej stala evropskemu sporu ob strani, se zaostrojujejo in lahko se zgodi, da se bodo iz rusko-finskega spora izcimili najusodnejši dogodki, o katerih še danes niti ne slutimo.

Značilno za položaj, ki je nastal v Evropi po finsko-ruskem sporu so tudi glasovi, da Sovjetska Rusija zopet načenja svoje želje glede Romunije, ki so se pojavile pred meseci pa potem zopet utihnile. Danes je položaj že bistveno drugačen, kar nam

OBČINA MURSKA SOBOTA RAZGLASI

Občani!

Kakor vsako leto, bo občina tudi letos priskočila na pomoč svojim najbednejšim občanom ter jih obdarovala z živežem in oblačili. Vendar so denarna sredstva, ki jih ima občina v to svrhu na razpolago, mnogo premajhna, da bi lahko priskočila na pomoč z vsaj malenkostjo vsem onim, ki so tega resnično potrebni.

Zato bodo hodili v drugi polovici tega meseca občinski uslužbenci od hiše do hiše ter nabirali darove. Že iz prejšnjih let mi je poznana daroljubnost naših občanov, zato sem prepričan, da ne bo nobenega, ki tudi letos ne bi odprl svojih vrat. Pozivam vse premožnejše, da priskočijo na pomoč z vsaj kako malenkostjo ter s tem pripomorejo, da bo občina lahko obdarovala za praznike čimveč revežev. Vsako najmanjše oblačilce, obuvalo, živež, ali pa vsak denarni znesek je dobrodošel. Zavedati se morate, da boste s tem vsaj v najmanjši meri storili svojo socialno dolžnost ter olajšali trpljenje tem revežem.

Za Vašo plemenitost, naklonjenost in daroljubnost Vam izrekam v imenu občinskih revežev že vnaprej svojo najtoplejšo zahvalo.

Predsednik občine:
HARTNER, I. r.

Iz bolnišnice

— Horvat Žuža, pos. iz Žitkovec je padla z voza, zlomila si je ključnico in se ranila na glavi.

— Planjšček Josip, brezpos. delavec je zvečer iskal v Slatina Radencih prenočišče. Pri tem je padel v noko jamo in si zlomil desno roko.

— Pintarič Vincenc, prevžitkar iz Nemšavec je padel z lestve in si zlomil levo roko.

— Andrejč Ivan, posestnik iz Brezovec je padel s kolesa ter si zlomil levo roko.

— Horvat Vilma, sezonska delavka iz Dokležovja se je vračala iz sezonskega dela iz Nemčije domov. Njenemu sopotniku Zabavnik Branku iz Jastrebec je po nesreči padel nož iz roke ter se zapilil Horvatovi v desno nogo.

— Gergorič Ana, posestnica iz Mlajtinec je doma delala pri svinjaku, pri čemer je padla in si zlomila desno roko.

— Podgorelec Martin, pos. iz Štrigove je padel s kolesa in si zlomil roko.

Vsi ponesrečenci se zdravijo v soboški bolnišnici.

potrjuje finski primer. Orkan, ki preti, da se bo razbesnel nad Evropo bo zadel ob skalnate ovire, saj je tabor tistih, ki si žele ohraniti sedanje stanje v Evropi prav tako velik, kakor nasprotni tabor, ki hoče popraviti zemljevid našega kontinenta.

Izpred sodišča

Tatvina. Budja Jakob je bil uslužben pri župniji na Kapeli kot cerkveni pomočnik in kot dninar. Razmere so mu bile zato zelo dobro znane in je tudi vedel, kje je župnik Škofič Marko hranil denar. Budja si je pribavil za vrata župnikove pisarne ponarejen ključ, s katerim je odpiral zaklenjena vrata ter je odnašal večje ali manjše zneske cerkvenega denarja. Župnik je sicer opazil, da nekdo krađe denar iz pisarne, vendar pa zločinu dolgo ni mogel priti na sled. Šele slučaj je hotel, da je župnik zasačil storilca pri samem dejanju. Iz svojih knjig je nato župnik ugotovil, da mu je Budja ukradel 7037 Din. Zločinec se je zagovarjal pred soboškim okrožnim sodiščem, katero ga je obsodilo na 5 mesecev strogega zapora.

Eksekutorja je napadel. Izvršilni organ soboškega sreskega sodišča Škafar Matija bi moral pri Kerčmar Ludviku v Selu opraviti rubež. Vendar pa se mu je Kerčmar postavil po robu, mu iztrgal izvršilno dovolilo, ga raztrgal ter je Škafarja sunil skozi vrata. Za svoje dejanje pa je bil pred okrožnim sodiščem obsojen na 2 meseca zapora in 300 Din denarne kazni.

Fantovski pretep. Dne 8. septembra so se zbrali fantje iz različnih krajev na Ivanjševskem vrhu pri Gornji Radgoni. Fantje so pili pred neko viničarijo in so bili dobre volje. Med fanti, kakor je to običajno, je prišlo do spora. Med preprirom je Hojs Franc pograbil nož in ga je zasadil v prsa Škrlec Francu, ki je kmalu na to izkrmavel. Ob isti priliki je Hojs razbil puško čuvaja Kajdič Franca. V splošnem pretepu sta bila poškodovana Kajdič Franc in Hamler Dominik. Okrožno sodišče je obsodilo Hojs Franca na 3 leta strogega zapora in 400 Din denarne kazni, Bačič Rudolfa, ki je poškodoval Kajdiča na 1 mesec zapora in 400 Din denarne kazni, Jauka in Babreka pa, ki sta se udeležila pretepa pa na 400 Din denarne kazni.

Zamenjajte srebrne kovance

Narodna banka objavlja: Opozarjajo se zainteresirani, da je zelo kratek rok določen za zamenjavo starega srebrnega denarja. Določeno je 6 mesecev za 50 dinarske kovance, za dinarske kovance pa eno leto. Po odlokih, ki jih je finančno ministristvo svojčas izdalo, poteče rok za zamenjavo starega srebrnega denarja po 50 din že 16. februarja, rok za zamenjavo starega srebrnega denarja po 20 din pa 16. avgusta 1940. Ker preneha takrat veljava tega denarja, se pozivajo vsi imetniki tega denarja, da v lastnem interesu ta denar v najkrajšem času zamenjajo na blagajnah Narodne banke ali pa pri državnih finančnih ustanovah.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da ne odgovarjam za dolgove, katere bi naredila moja mlajša hčerka Katarina.

M. Sobota, 11. dec. 1939.

JUD JOŽEF.

DOMAČE VESTI

SOBOTA

— **Osebna vest.** Na veterinarski fakulteti v Zagrebu je bil diplomiran g. Obal Štefan iz M. Sobote. Čestitamo!

— **Smrt.** V najlepši moški dobi, star komaj trideset let, je po daljši mučni bolezni umrl g. Benko Štefan, restavrater v Slatina Radencih. Pokojni je bil doma v Mlajtincih ter je več let bil tudi v Murški Soboti. Zapušča globoko užaloščeno ženo in hčerko. Vsem prizadetim naše iskreno sožalje. Naj v miru počiva!

— **Zahvala.** Tukajšnja podružnica „Kola jugoslov. sester“ se prav iskreno zahvaljuje vsem sodelavcem, ki so pripomogli, da je tako lepo uspel „Miklavžev večer in srečolov“. Posebno zahvalo naj prejmejo članice za njih lepa darila in cenjeno občinstvo, ki je obiskalo in gmotno podprlo to dobrodelno prireditve. — Odbor.

— **Meščanski dom v Murški Soboti** priredi 23. dec. 1939 v restavraciji Vučak „Božičnico“, oziroma društveni večer ob priliki obdaritve 20 revnih otrok. Prosimo cenj. občinstvo, da se naj v čim večjem številu udeleži te prireditve. Vstopnine ni. Odbor.

— **Prekmursko prosvetno okrožje** je imelo te dni občni zbor. V okrožju je včlanjenih 13 društev, ki so vršila prosvetno delo med narodom s predavanji, igrami in vzdrževanjem knjižnic. Vsa društva imajo okrog 2000 članov. Letos je bil zgrajen nov prosvetni dom v Pečarovcih, v Bogojini pa je bil prezidan. Pri volitvah je bil pougovno izvoljen dosedanji odbor, v katerem je predsednik gosp. Janez Bejek, župnik pri Sv. Sebeščanu.

— **Župnik cvetočega vinograda.** Timmermansovo igro v treh dejanjih bo vprizorilo Prosvetno društvo v Soboti v Prosvetnem domu, dne 16. decembra ob 8. uri zvečer in v nedeljo 17. dec. ob 3. uri popoldne. Režira prof. Potokar Jože. Vstopnina običajna. Vljudno vabljeni.

10 raznih modelov kvalitetnih
MENDE

RADIOAPARATOV
bo tudi Vas navdušilo.

Izredno nizke cene, odličen ton,
dvoletno jamstvo naše

strokovne delavnice.

Zahtevajte cenike in brezobvezno
predvajanje.

NEMEC J., Murška Sobota.

